

การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนบ้านแพรกกลาง  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

The Evaluation Of Sufficiency Economy In Banprakklang School  
Under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2

เกียรติมงคล กษสง่า \*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ \*\*

รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา เลิศไกร \*\*\*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามรูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin, 1969) ของโรงเรียนบ้านแพรกกลาง อำเภอดำพระพรหม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ไปใช้ในการพัฒนาด้านต่างๆ ของผู้เรียน

ประชากร ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 15 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 70 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน และนักเรียน จำนวน 71 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 165 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประเภทปลายปิดโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามประเภทปลายเปิดเพื่อศึกษาการประเมินโครงการ

\* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

\*\* ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

\*\*\* กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

**ผลการวิจัย** พบว่า ผลการประเมินโครงการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการประเมินระบบ ผู้บริหารและครูผู้สอน ต้องการให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับสูงที่สุด นักเรียน ต้องการพัฒนาความเป็นเลิศทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับสูง สำหรับผู้ปกครองนักเรียน คือ ต้องการให้โรงเรียนจัดทำโครงการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับสูงที่สุด และกรรมการสถานศึกษาต้องการให้ทางโรงเรียนจัดทำโครงการ เพื่อสร้างความเป็นไปได้ตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน อยู่ในระดับสูง

2. ด้านการประเมินการวางแผน ผู้บริหารและครู ในด้านความพร้อมในการวางแผนจัดการเรียนการสอน โครงการเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารและครูผู้สอน คือ ด้านงบประมาณการวางแผนด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับสูงที่สุด

3. ด้านประเมินการนำไปใช้ ผู้บริหารและครูผู้สอน ต้องการให้โรงเรียนดำเนินงานตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับสูงที่สุด สำหรับนักเรียน ต้องการมีหนังสือเรียน และมีครูผู้สอนที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รวมทั้ง สื่อและห้องปฏิบัติการต่างๆ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับสูง ส่วนผู้ปกครองนักเรียน ต้องการให้มีหนังสือเรียนเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและครูผู้สอนมีวุฒิภาวะเหมาะสม อยู่ในระดับสูงที่สุด และคณะกรรมการสถานศึกษา ต้องการให้ภายในโรงเรียนและชุมชน มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

4. ด้านการประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ ผู้บริหารและครูผู้สอน ต้องการให้มีเจตคติที่ดีต่อโครงการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับสูงที่สุด

5. ด้านการประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ ผู้บริหารและครูผู้สอน ต้องการให้เจตคติที่ดีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการไม่ลืกละเลินเลือน้อย อยู่ในระดับสูงที่สุด สำหรับนักเรียน ต้องการเห็นคุณค่าของความเป็นไทยและท้องถิ่น อยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนผู้ปกครอง ต้องการให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกวิชาที่จัดกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการเสริมสร้างกิจกรรมตามหลักสูตรและต้องการให้นักเรียนสามารถสื่อสารเรื่องราวให้กับผู้อื่นได้ อยู่ในระดับสูงที่สุด และกรรมการสถานศึกษา ต้องการให้ครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียน และคุณภาพในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูงที่สุด

**คำสำคัญ :** ความพึงพอใจ, กระบวนการเรียนการสอน

## Abstracts

This research have a purpose for Evaluate the projects to main in Philosophy of the Sufficiency Economy in accordance with the evaluation model of Alkin (Alkin, 1969) of Banprakklang school. Ampher Tham Phannara. office of primary education area in Nakhon Sri Thammarat 2 area. Used to develop different aspects of learner.

**Population** Researcher was collects data from the population group be School administrators and teachers quantity 15 person, parents of student quantity 70 person , committee of academy quantity 9 person, student quantity 71 person. Sum 165 person . Tool used in the research , tools used to collect data. This type closed the scale and open-ended questionnaire to evaluate the projects.

The results showed that the results of the assessment of syllabus project of sufficiency economy in various fields as follows.

**1. Evaluation of system** Administrators and teachers want students to be developed Knowledge potential and ability in the highest level . Students want to develop excellence Economic sufficiency in the high level. For parents of student want school to preparation of syllabus project of sufficiency economy in the highest level and committee of academy want the project school prepare to make possible with to the vision of the school in the high level.

**2. Assessment and planning** Administrators and teachers in readiness in plan manage teaching and learning of project of the sufficiency economy of administrators and teachers to be the budget for building, place planning in the highest level.

**3. The Application Assessment** Administrators and teachers want school operate make steps. Surety for Quality of education and development plan of Quality of education syllabus of sufficiency economy in the highest level. For student want to be have textbooks related to the philosophy of sufficiency economy and have teachers with good human relations. Inclusive to media and laboratories have qualify in the high level.

**4. The Assessment to improve the project.** The school administrators and teachers want to have good attitude with the main the philosophy project of sufficiency economy in the highest level.

**5. The Assessment in order to accept the projects** Administrators and teachers want to have good attitude to along of the main the philosophy of sufficiency economy and do not steal in the highest level. Student want see value of Thai and local in the highest level. Parent of student want to academic achievement all subjects at set to teaching process integrated along to the philosophy of sufficiency economy.

**Keyword :** Satisfaction, Instructional processes.

## บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พัฒนาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อที่จะให้พสกนิกรชาวไทยได้เข้าถึงทางสายกลางของชีวิต และเพื่อคงไว้ซึ่งทฤษฎีของการพัฒนาที่ยั่งยืน ทฤษฎีนี้เป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตซึ่งอยู่ระหว่างสังคมระดับท้องถิ่นและตลอดระดับชาติ จุดเด่นของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้คือแนวทางที่สมดุล โดยธรรมชาติสามารถทันสมัย และก้าวสู่ความเป็นสากลได้ โดยปราศจากการต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์

การอยู่ร่วมกันของทุกคนในสังคม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสำคัญในช่วงปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยต้องประสบปัญหาภาวะทางเศรษฐกิจ และต้องการรักษาความมั่นคงและเสถียรภาพ เพื่อที่จะยืนหยัดในการไม่พึ่งพาผู้อื่น และพัฒนานโยบายที่สำคัญเพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริว่า

มันไม่ได้มีความจำเป็นที่เราจะกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ พระองค์ได้ทรงอธิบายว่าความพอเพียงและการพึ่งตนเอง คือ ทางสายกลางที่จะป้องกันการเปลี่ยนแปลงความไม่มั่นคงของประเทศได้ เศรษฐกิจพอเพียงเชื่อว่าจะสามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมของชุมชนให้ดีขึ้นโดยมีปัจจัย 2 อย่างคือ 1. การผลิตจะต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างปริมาณผลผลิตและการบริโภค 2. ชุมชนจะต้องมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรของตนเอง ผลที่เกิดขึ้นคือ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถที่จะคงไว้ซึ่งขนาดของประชากรที่ได้สัดส่วน

การใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม รักษาสมดุลของระบบนิเวศ และปราศจากการแทรกแซงจากปัจจัยภายนอก (พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันพฤหัสบดีที่ 18 กรกฎาคม พุทธศักราช 2517) เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ที่ชี้แนว

ทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุก  
ระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความ  
พอเพียง และมีความพร้อมที่จะจัดการต่อ  
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องอาศัย  
ความรู้รอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ในการ  
วางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน ทั้งนี้  
เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล  
และยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้แม้ในโลก  
โลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูง ระบบเศรษฐกิจ  
พอเพียงมุ่งเน้นให้บุคคลสามารถประกอบอาชีพ  
ได้อย่างยั่งยืน และใช้จ่ายเงินให้ได้มาอย่าง  
พอเพียงและประหยัด ตามกำลังของเงินของ  
บุคคลนั้น โดยปราศจากการกู้หนี้ยืมสิน และถ้ามี  
เงินเหลือก็แบ่งเก็บออมไว้บางส่วน ช่วยเหลือ  
ผู้อื่นบางส่วน และอาจจะใช้จ่ายมาเพื่อปัจจัย  
เสริมอีกบางส่วน สาเหตุที่แนวทางการดำรงชีวิต  
อย่างพอเพียง ได้ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวางใน  
ขณะนี้ เพราะสภาพการดำรงชีวิตของสังคมทุน  
นิยมในปัจจุบันได้ถูกปลูกฝัง สร้าง หรือกระตุ้น  
ให้เกิดการใช้จ่ายอย่างเกินตัวในเรื่องที่ไม่  
เกี่ยวข้องหรือเกินกว่าปัจจัยในการดำรงชีวิต เช่น  
การบริโภคเกินตัว ความบันเทิงหลากหลาย  
รูปแบบ ความสวยความงาม การแต่งตัวตาม  
แฟชั่น การพนันหรือเสี่ยงโชค เป็นต้น จนทำให้  
ไม่มีเงินเพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการ  
เหล่านั้น ส่งผลให้เกิดการกู้หนี้ยืมสิน เป็นวัฏจักร  
ที่บุคคลหนึ่งไม่สามารถหลุดออกมาได้ถ้าไม่  
เปลี่ยนแนวทางในการดำรงชีวิต (พระราชกระแส

รับสั่งในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้เข้าเฝ้าถวาย  
พระพรชัยมงคล เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา  
พุทธศักราช 2517) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้  
ถูกใช้เป็นกรอบแนวความคิดและทิศทางการ  
พัฒนาระบบเศรษฐกิจมหภาคของไทย ซึ่งบรรจุ  
อยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ  
ฉบับที่ 10 เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่สมดุล ยั่งยืน และ  
มีภูมิคุ้มกัน เพื่อความอยู่ดีมีสุข มุ่งสู่สังคมที่มี  
ความสุขอย่างยั่งยืน หรือที่เรียกว่า "สังคมสีเขียว"  
ด้วยหลักการดังกล่าว แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ  
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 นี้จะไม่เน้นเรื่องตัวเลข  
การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่ยังคงให้  
ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจแบบทวิลักษณ์  
หรือระบบเศรษฐกิจที่มีความแตกต่างกันระหว่าง  
เศรษฐกิจชุมชนเมืองและชนบท หลักปรัชญา  
เศรษฐกิจพอเพียง ยังถูกบรรจุในรัฐธรรมนูญของ  
ไทย เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย  
พุทธศักราช 2550 ในส่วนที่ 3 แนวนโยบายด้าน  
การบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78 (1) ความ  
ว่า: "บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการ  
พัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคง ของ  
ประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการ  
ดำเนินการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง  
และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติใน  
ภาพรวมเป็นสำคัญ" (สุเมธ ตันติเวชกุล, 2552)  
การประยุกต์นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง  
เพื่อนำมาพัฒนาประเทศนั้น โรงเรียนได้เป็น  
ศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านทาง

สำนักงานต่างๆ และชุมชนให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยมีหน้าที่คอยประสานงาน ได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการด้านต่าง ๆ จากโรงเรียนมาสู่ภาครัฐและเอกชนแล้วถ่ายทอดต่อไปยังภาคประชาชน และยังส่งผ่านความรู้ที่มีไปยังชุมชนกำลังพัฒนาอื่น ๆ เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาประเทศได้ถ่ายทอดมาไม่ต่ำกว่า 5 ปี และประสานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและคณะกรรมการการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประชาชนก็เกิดความสนใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เพราะพิสูจน์แล้วว่า เป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ ซึ่งแต่ละชุมชนมีความต้องการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับวิถีชีวิต สภาพภูมิศาสตร์ ของแต่ละชุมชน โดยได้ให้ผู้แทนจากชุมชนเหล่านี้ได้มาดูงานในหลายระดับ ทั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบาย จนถึงระดับผู้ปฏิบัติงานตามโครงการ นอกจากนั้น นายอดิเทพ ภาณุพงศ์ เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ได้กล่าวว่า ต่างชาติสนใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเนื่องจากพระราชดำรินี้ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงห่วงใยราษฎรของพระองค์ และทราบสาเหตุที่รัฐบาลไทยนำมาเป็นนโยบาย ส่วนประเทศที่พัฒนาแล้วก็ต้องการศึกษาเพื่อนำไปช่วยเหลือ

ประเทศอื่นๆ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ได้กล่าวถึงผลสำเร็จอย่างหนึ่งของเศรษฐกิจพอเพียงโดยองค์การสหประชาชาติ คือ “สหประชาชาติเห็นด้วยกับพระมหากษัตริย์ในเรื่องนี้ (เศรษฐกิจพอเพียง) โดยเริ่มใช้มาตรวัดคุณภาพชีวิตในการวัดความเจริญของแต่ละประเทศ แทนอัตราผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งกล่าวถึงแต่ความเจริญทางเศรษฐกิจเท่านั้น” ปัญหาหนึ่งของการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ก็คือ ผู้นำไปใช้อาจยังไม่ได้ศึกษาหรือไม่มีความรู้เพียงพอ ทั้งยังไม่กล้าวิเคราะห์หรือตั้งคำถามต่อตัวปรัชญา เนื่องจากเป็นปรัชญาของพระมหากษัตริย์ ความชอบธรรมให้กับการพัฒนารูปแบบใด หรือมีนโยบายทางการเมืองอะไรอยู่เบื้องหลัง (อภิชัย พันทเสน, 2547)

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินโครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามรูปแบบการประเมินของ อัลคิน (Alkin, 1969) ของโรงเรียนบ้านแพรกกลาง อำเภอดำพระพรหม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ไปใช้ในการพัฒนาด้านต่างๆ ของผู้เรียน

### ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำนวน 16 คน นักเรียนจำนวน 70 คน คณะกรรมการสถานศึกษา

จำนวน 9 คน ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 70 คน  
ที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการ  
แก้ไขปัญหาและพัฒนาโครงการเศรษฐกิจ  
พอเพียง ของโรงเรียนบ้านแพรกกลาง  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการ  
วิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โครงการตามหลักปรัชญาของ  
เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนบ้านแพรกกลาง  
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งได้ดำเนินการโดยแบ่ง  
องค์ประกอบการประเมินรูปแบบ CSE (Centre  
For Sustainability And Excellence) ของอัลกิน  
(Ankin, 1969) แบ่งการประเมินตามขั้นตอนได้ 5  
ขั้นตอนประกอบด้วย

1. การประเมินระบบ ซึ่งประกอบไปด้วยความต้องการในการจัดการเรียนการสอน  
โครงการเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ที่เกี่ยวข้อง 4 ฝ่าย  
คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง  
และกรรมการสถานศึกษา 2. การประเมินการ  
วางแผนโครงการ ประกอบด้วยประเมินตาม  
การวางแผนในโครงสร้างหลักของสถานศึกษา  
อันประกอบไปด้วย ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบุคลากร  
ฝ่ายงบประมาณ และฝ่ายบริหารทั่วไป
3. การประเมินการนำไปใช้ ประกอบด้วย  
ประเมินการดำเนินงานตามโครงสร้างหลักของ  
สถานศึกษาอันประกอบไปด้วย ฝ่ายวิชาการ ฝ่าย  
บุคลากร ฝ่ายงบประมาณ และฝ่ายบริหารทั่วไป

4. การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการประกอบ  
ไปด้วย การประเมินในด้านการควบคุมคุณภาพ  
การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ
5. การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ  
ประกอบไปด้วย ความพึงพอใจผู้มีส่วนร่วม  
ในโครงการผลสัมฤทธิ์ของโครงการ รวมทั้ง  
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

#### นิยามศัพท์เฉพาะ

**เศรษฐกิจพอเพียง** หมายถึง แนว  
พระราชดำริที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิ  
พลอดุลยเดชฯ ได้ทรงพระราชทานแก่ปวงชน  
ชาวไทย ซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ ความ  
พอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่  
จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อ  
การมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการ  
เปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน มีสำนึกใน  
คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบ  
รู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความ  
เพียร มีสติ ปัญญา

**ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดี  
ความพอเหมาะ มีไม่ได้ขาดแต่มีในลักษณะที่  
เหมาะสม ไม่มากเกินไปหรือน้อยไปเป็นความสมดุล  
ในการกระทำทุกอย่าง ทำให้เกิดการพัฒนาย่าง  
มั่นคง

**ความมีเหตุผล** หมายถึง การพิจารณาถึง  
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลกระทบที่จะเกิด โดยต้อง

มีเงื่อนไขของความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน  
เพื่อการตัดสินใจ

**การมีภูมิคุ้มกัน** หมายถึง การเตรียมพร้อมที่จะรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยเป็นการคาดคะเนปัญหาที่จะในอนาคตอันใกล้และไกล และต้องคำนึงถึงเหตุผลวิสัยต่าง ๆ ด้วย

**กระบวนการเรียนรู้ของชุมชน** หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ของบุคคลในชุมชน ตั้งแต่การได้รับข้อมูลจนถึงการลงมือปฏิบัติจริง โดยมีรากฐานอยู่ที่ชุมชน ท้องถิ่น วิถีชีวิตซึ่งสามารถนำไปพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้มีศักยภาพได้

**การประเมินการวางแผนของโครงการ** (program planning) หมายถึง เป็นส่วนที่จะประเมินในการวางแผนของโครงการว่าได้ดำเนินการตามแผนเป็นอย่างไร เลือกกระบวนการที่สอดคล้องและเหมาะสมกับระบบดังกล่าวมาแล้วอย่างไร

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) ที่มุ่งประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านแพรกกลาง วิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดตามขั้นตอน

ดังต่อไปนี้ 1. ประชากรในการวิจัยเพื่อประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนบ้านแพรกกลาง ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการทั้งหมดซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 162 คน แบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย 1.1 กลุ่มผู้บริหารของโครงการหลักสูตรปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (กรรมการสถานศึกษา) ของโรงเรียนบ้านแพรกกลาง จำนวน 9 คน 1.2 กลุ่มผู้บริหารและครูผู้สอนที่รับผิดชอบในโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนบ้านแพรกกลาง จำนวน 16 คน 1.3 กลุ่มนักเรียนในโครงการ ได้แก่ นักเรียนที่อยู่ในโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนบ้านแพรกกลาง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 70 คน 1.4 กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนในโครงการ ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนที่เรียนอยู่ในโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนบ้านแพรกกลาง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 70 คน

### 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประเภทปลายปิดโดยใช้มาตรส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามประเภทปลายเปิด

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบเกี่ยวกับ เพศ

อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทางการบริหารการมีส่วนร่วมในการก่อตั้งริเริ่ม/โครงการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประเมินก่อนการดำเนินโครงการในด้านความต้องการในการดำเนินการมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินก่อนการดำเนินโครงการในด้านการวางแผนการดำเนินการมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการเพื่อการนำไปใช้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินเพื่อการปรับปรุงเป็นการประเมินในขณะที่โครงการได้ดำเนินการไปแล้วในระยะเวลาที่เหมาะสมกับการรวบรวมข้อมูลเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนาโครงการมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต

ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินเพื่อการยอมรับโครงการในด้านความพึงพอใจ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต

ตอนที่ 7 คำถามปลายเปิดที่เป็นข้อเสนอแนะ

### สรุปผลการวิจัย

1. การประเมินผลการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนบ้านแพรกกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

#### ด้านการประเมินระบบ

1.1 ผู้บริหารและครูผู้สอน ด้านความต้องการในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความต้องการให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพด้านความรู้ความสามารถ และทักษะการทำงานทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับสูงที่สุด

1.2 ผู้ปกครองนักเรียน ด้านความต้องการในการดำเนินการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ปกครองนักเรียน คือ ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดทำโครงการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเป็นไปได้ตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน อยู่ในระดับสูงที่สุด

1.3 นักเรียน ด้านความต้องการในการดำเนินการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ปกครองนักเรียน คือ ต้องการพัฒนาความเป็นเลิศทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับสูง

1.4 กรรมการสถานศึกษา ด้านความต้องการในการดำเนินการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงของกรรมการสถานศึกษา คือ

ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดทำโครงการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเป็นไปได้ตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และต้องการสถานศึกษาที่มีคุณภาพด้านเศรษฐกิจพอเพียง ในท้องถิ่นชุมชนใกล้เคียงเพื่อความสะดวกในการเดินทาง เป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับสูง

1.2 ด้านการประเมินการวางแผนผู้บริหารและครู ในด้านความพร้อมในการวางแผนจัดการเรียนการสอนโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารและครูผู้สอน คือ ด้านงบประมาณ การวางแผนด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับสูงที่สุด

### อภิปรายผล

การประเมินระบบ ด้านความต้องการในการดำเนิน โครงการเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารและครูผู้สอน คือ ความต้องการให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพด้านความรู้ความสามารถ และทักษะการทำงานทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนผู้ปกครองนักเรียนนั้นต้องการในการดำเนินการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ปกครองนักเรียน โดยที่ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดทำโครงการหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความเป็นไปได้ตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน และสำหรับนักเรียน ต้องการ

พัฒนาความเป็นเลิศทางด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความโดดเด่น

ด้านการประเมินการวางแผน ผู้บริหารและครู ในด้านความพร้อมในการวางแผนจัดการเรียนการสอนโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารและครูผู้สอน คือ ด้านงบประมาณ การวางแผนด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับสูงที่สุด

ด้านประเมินการนำไปใช้ ผู้บริหารและครูผู้สอน ได้ให้การประเมินการนำไปใช้ ในด้านรูปแบบการกำหนดคุณภาพในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารและครูผู้สอน

ด้านการประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการผู้บริหารและครูผู้สอน ได้ให้การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ ในด้านความพึงพอใจของผู้บริหารและครูผู้สอน ได้แก่ การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ ด้านความพึงพอใจของผู้บริหารและครูผู้สอน คือ เจตคติที่ดีต่อโครงการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับสูงที่สุด

ด้านการประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ ผู้บริหารและครูผู้สอน ได้ให้การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ ในแต่ละด้านไว้ดังนี้ คือ ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูผู้สอน ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อโครงการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผู้ที่มีหน้าที่ในการบริหารประเทศต้องทำความเข้าใจถึงแก่นแท้ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปแปรสู่แผนและนโยบายของรัฐบาลต่อไป

2) ควรมีการทบทวนความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ที่เกิดจากการพัฒนาเศรษฐกิจตามระบบตลาดและทุนนิยมเสรีที่มีส่วนกระตุ้นให้เกิดความโลภซึ่งเป็นผลของอวิชชาที่มีอยู่เดิมในจิตใจของมนุษย์ทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมโดยส่วนรวมเพื่อลดปัญหาความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

### 2. ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร

1) การบริหารจัดการแบบเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economic Management) ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติหน้าที่ทั้งหน้าที่ทางด้านการจัดการและหน้าที่ทางด้านการบริหาร ซึ่งจะทำให้การดำเนินกิจกรรมประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2) การจัดกระบวนการจัดการด้านการบริหารขององค์กรเกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการ จะต้องบริหารงานทางด้านการกิจกรรมด้วย โดยเน้นการจัดการคุณภาพอย่างเหมาะสมในแบบเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย 3 ลักษณะได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เน้นกิจกรรมที่นำไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

## บรรณานุกรม

- ขอนแก่น, จังหวัด. (2549). การดำเนินวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. ขอนแก่น : ม.ป.ท.
- จิราพร รัตนกุล. (2549). การประเมินโครงการหลักสูตรภาษาต่างประเทศภายใต้ความร่วมมือระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราชกับโรงเรียนเชียรใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ฐานปนา<sup>1</sup> ฉันทไพศาล และอัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ. (2549). การบริหารโครงการและการศึกษาความเป็นไปได้. กรุงเทพมหานคร.
- ณัฐวดี รักษาธรรม. (2553). การประเมินโครงการหลักสูตรสองภาษาของโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารนวัตกรรมการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ทิตนา แจมมณี. (2542). การจัดการการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลชิปปา (CIPPA Model). วารสารวิชาการ, 2 (5) หน้า 2-30.

เทียนฉาย กิรนนท์. (2537). แผนโครงการและงบประมาณ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิภา ศรีไพโรจน์. (2531). หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: ศึกษาพร.

ปรียานุช พิบูลสรารุณ. (2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พัฒนาภรณ์ ฉัตรวิโรจน์. (2545). บทบาทของครูในการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มลิวลัย สมศักดิ์. (2548). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาวิทยาการวิจัย. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2548). การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โรงเรียนบ้านแพรกกลาง. รายงานผลการดำเนินงานโครงการการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ปีการศึกษา 2552.

โรงเรียนบ้านแพรกกลาง. รายงานผลการดำเนินงานโครงการการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ปีการศึกษา 2553.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). หลักการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: ทวีกิจ การพิมพ์.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2552). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมหวัง พิทยานุวัฒน์. (2533). รวมบทความทางการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพาดา สิริกุดา และคณะ. (2543). การวางแผนและการบริหารโครงการ. กรุงเทพมหานคร: DAIMON IN BUSINESS WORLD.

สุวิมล ติรกานนท์. (2545). การประเมินโครงการแนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แสวง แดงศรี. (2537). สภาพการจัดการเรียนการสอนงานเกษตรของครูผู้สอนงานเกษตรชั้น  
ประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์.  
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ศึกษาริการ, กระทรวง. (2551). แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุ  
สภาลาดพร้าว.

\_\_\_\_\_. (2550). ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2550-  
2554). กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ  
สำนักพัฒนาการนักเรียน นักศึกษา และกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

อภิชัย พันธเสน. (2549). สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :  
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

Alkin M.C. **Evaluation Theory Development**, Los Angeles ; U.S.A , 1969.

Alkin M.C. **Evaluation Theory Development Evaluation Action Program ; Reading  
In Social Action and Education** , Boston ; Allyn and Bacon , 1972

Djabatey, Raphael Lawer. "Space, Land-use Planning and the Household Economy : The Role of Urban  
Agriculture in the Accra Metropolitan Area, Ghana," **Dissertation Abstracts International**.  
59(12) : 345 ; May, 1998.

Gianesin, Joseph Randall. "Space, Land-Use Planning and The Household Economy : The Role of  
Urban Agriculture in the Aecra Metropolitan Area, Ghana," **Dissertation Abstracts  
International**. 59(12) : 4496-A ; June, 1999.

